

Серветник Юлія, студентка 4 курсу
факультету № 2 НАВС;

Науковий керівник: Залізняк В. А.,
викладач факультету № 2 НАВС,
кандидат юридичних наук, доцент

ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ

Соціальні допомоги займають важливе місце в системі соціального забезпечення населення України. Практична цінність соціальної допомоги полягає в тому, що кожний громадянин України отримує право на матеріальне забезпечення на рівні не нижчому від прожитковий мінімум, у разі, якщо з незалежних від нього причин його середньомісячний дохід не відповідає встановленому законодавством рівню, і якщо такий громадянин в силу різних обставин не застрахований в системі загальнообов'язкового соціального страхування, або якщо тривалість його страхового стажу не дає йому право на отримання соціальних страхових виплат. Фінансування всіх видів соціальної допомоги здійснюється за рахунок Державного та місцевих бюджетів. Це є однією з основних особливостей даної форми соціального забезпечення.

Отже, як система суспільно-правових відносин, соціальна допомога - це складний комплекс елементів (суб'єктів, об'єктів, змісту та юридичних фактів), які в сукупності утворюють відповідні правові зв'язки; вступаючи в них суб'єкти реалізують свої права та виконують обов'язки стосовно забезпечення належного життєвого рівня громадян, які не застраховані в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування або якщо тривалість їх страхового стажу не достатня для отримання права на страхові виплати, за наявності,

визначених законодавством України підстав та умов, тобто таких, які визнані державою соціально значущими.

Соціальний захист є необхідним елементом будь-якої розвиненої держави. Держава забезпечує соціальний захист населення шляхом встановлення основних соціальних гарантій, механізму їх реалізації і функцій надання соціальної підтримки. Метою соціального захисту є, з одного боку, надання кожному можливості вільно розвиватися, реалізувати себе, свої здібності через забезпечення гідного життєвого рівня, а з другого боку, дотримання стабільності в суспільстві, соціальна солідарність, підвищення загального добробуту населення.

Державна соціальна допомога як форма соціального захисту становить систему державної підтримки населення, що надається за рахунок державного бюджету у певних, визначених законами, випадках. Підставою для її надання є складні життєві обставини, що об'єктивно порушують нормальну життєдіяльність особи, наслідки яких вона не може подолати самотійно. До таких належать інвалідність, часткова втрата рухової активності у зв'язку зі старістю або станом здоров'я, самотність, сирітство, безпритульність, відсутність житла або роботи, малозабезпеченість тощо. В основу надання державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, а також надання деяких інших видів допомоги покладено прожитковий мінімум — базовий державний соціальний стандарт, залежно від якого визначається право особи на державну соціальну допомогу.

У зв'язку з соціально-економічною нестабільністю в країні не втрачає своєї актуальності такий фундаментальний напрямок державної сімейної політики, як підтримка окремих категорій сімей. З метою скорочення обсягів бідності та малозабезпеченості держава, в рамках наявних можливостей, надає різноманітну матеріальну, соціальну та психологічну підтримку сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах; сім'ям з дитиною-інвалідом або матір'ю/батьком-інвалідом; неповним сім'ям з дітьми; багатодітним сім'ям, сім'ям які переїхали із окупованих територій тощо.

Недосконалість чинної системи соціальної допомоги в Україні не дає змоги належним чином втілювати в життя дієву політику соціального забезпечення тих громадян країни, які в

силу свого складного життєвого становища потребують допомоги та посиленої державної уваги.

Практика засвідчує, що останнім часом збільшується кількість осіб та дітей, які потребують соціального забезпечення. Саме державні соціальні допомоги в умовах економічної нестабільності набувають особливого значення для соціальної підтримки тих сімей, котрі неспроможні забезпечити свою життєдіяльність та догляд дітей на належному рівні.

Шляхи розв'язання цих проблем, можливе лише тоді коли:

1) національна система соціального захисту буде приведена у відповідність до стандартів і норм законодавства Євросоюзу;

2) буде прийняття нового закону щодо надання соціальних послуг;

3) розроблення та прийняття правих актів, які регламентують механізми впровадження положень Закону України «Про соціальні послуги»;

4) внесення змін до бюджетного законодавства в частині удосконалення фінансування всіх суб'єктів сфери соціальних послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хомич І. Ю. Особливості соціальної допомоги як форми соціального забезпечення населення України /

І. Ю. Хомич // Форум права. - 2013. - № 3. - С. 717-724.

2. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України : навч. посіб. / М. Д. Бойко. - К. : Олан, 2004. - 312 с.

3. Сирота І.М. Право соціального забезпечення в Україні: підручник. - Вид. Х: Одісея, 2010. - 408 с.